

Кінець третьої декади березня та початок першої декади квітня визначився переважно сухою та сонячною погодою без опадів, з різкими перепадами температурного режиму, вдень $+7+18^{\circ}\text{C}$, вночі $+1-4^{\circ}\text{C}$, на поверхні ґрунту та в повітрі спостерігались заморозки до $-3-6^{\circ}\text{C}$. За звітний період температура ґрунту на глибині 10 см прогрівалась до $+6+9^{\circ}\text{C}$, що в свою чергу сприяло розвитку **ґрунтових шкідників (дротяники, несправжні дротяники)**, але холодні погодні умови в нічні години стримували їх активність.

Для посівів озимих культур складались досить сприятливі погодні умови для розвитку вторинної кореневої системи, особливо тих площ, де проведено підживлення мінеральними азотними добривами. Тому, загальний стан посівів озимих культур на сьогодні характеризується як добрий та задовільний після відновлення весняної вегетації. Фаза розвитку озимої пшениці – кущіння, озимого ріпаку – формування розетки та листя, ярий ячмінь, горох, гірчиця – сходи; плодові насадження в південних областях – початок цвітіння ранніх сортів абрикосу, багаторічні трави - відростання. Погодні умови звітного періоду були помірно-сприятливими для розвитку та розмноження шкідників і поширення хвороб у посівах сільськогосподарських культур.

У степових, лісостепових, подекуди поліських областях в **озимих зернових** після стерньових попередників, триває живлення личинок **хлібної жувелиці** та гусениць **озимої совки**, які за чисельності 0,3-2, макс. 3 екз. на кв.м пошкодили до 2% рослин у слабкому ступені. **Злакові блішки, мухи, попелиці, цикадки** мляво заселяли та пошкоджували посіви **озимих** та сходи **ярих зернових** культур у південних областях. У Степу на 10-55% обстежених площ озимих культур, переважно з країв полів, за чисельності 0,2-1,5, макс. 2 екз. на кв.м **підцанним мідляком** пошкоджено до 1% рослин.

У Вітовському районі Миколаївської області на окремих посівах відмічений розвиток **зимового зернового кліща**. За результатами проведеного обліку встановлено, що шкідником заселено 50% обстеженої площі, 30% рослин, за чисельності 3-5, макс. 30 екз. на рослину.

В південних областях Степу погодні умови сприяли пробудженню **клопа шкідливої черепашки**. В Миколаївській та Херсонській областях в кінці третьої декади березня до 25% шкідника перемістилось на поверхню листової підстилки. Середня чисельність клопів у лісосмугах складає 0,5-1,3, макс. 3 екз. на кв.м. На початку квітня в південних районах Миколаївської області відмічено початок міграції шкідника у межуючі з лісосмугами крайові смуги посівів озимих культур, де виявлено поодинокі особини фітофага. За середньодобової температури повітря $16-17^{\circ}\text{C}$ протягом 3-4 днів відбудуватиметься масовий переліт фітофага на посіви.

Скрізь за вищезазначених агрокліматичних умов у посівах **озимих пшениці, ячменю, жита** стримується поширення **борошнистої роси, септоріозу, гелмінтоспоріозу, корневих гнилей**, подекуди **бурої листової іржі, ринхоспоріозу**, слабкий розвиток яких відмічається повсюди на 2-24% обстежених площ, 2-10% рослин. Рішення щодо оздоровлення озимих зернових

культур фунгіцидами слід приймати після обстеження посівів диференційовано щодо кожного поля. Вибір препаратів здійснювати з огляду на спектр захисної дії їх та домінуючу хворобу.

У південних областях сходи *гороху* заселяють **бульбочкові довгоносики**, осередково **підцаний мідляк**, які в допороговій чисельності пошкодили до 1% рослин культури у слабкому ступені. За чисельності бульбочкових довгоносиків 10-15 жуків на кв.м сходи гороху захищають через обприскування посівів дозволеними до використання інсектицидами на основі діючих речовин: лямбда-цигалотрин, імідаклоприд+бета-цифлутрин, альфа-циперметрин.

Багаторічні бобові трави повсюди заселяють **бульбочкові, листкові (фітономус)**, інші **довгоносики** та **клопи**, осередково в південних областях жуки **кравчика головача**, які за чисельності 0,5-4 екз. на кв.м пошкодили 2-5% рослин конюшини, люцерни. У рік сівби сходи багаторічних трав за наявності бульбочкових довгоносиків 5-8 жуків на кв.м обробляють дозволеними препаратами на основі діючих речовин: альфа-циперметрин, піриміфос-метил.

У Запорізькій області сходи *гірчиці* заселяють та пошкоджують **хрестоцвіті блішки** (1-3 екз. на кв.м) та **підцаний мідляк** (1 екз. на кв.м).

Посіви *озимого ріпаку* заселяють жуки **прихованохоботників, ріпакові листкоїд, квіткоїд** (Вінницька, Волинська, Одеська, Тернопільська, Херсонська, Черкаська обл.). **Хрестоцвітими блішками**, подекуди **ріпаковим пильщиком** (Миколаївська обл.) у крайових смугах полів пошкоджено 2-12% рослин, за чисельності 15 екз. на кв.м. Пошкодження переважно у середньому ступені це здебільшого молоді, відростаючі листочки. Відмічається поступове поширення хвороб. Ознаки ураження **борошнистою россою** відмічені на 10% площ (Миколаївська обл.). 1-2, макс. 4% рослин (Хмельницька обл.) хворіють на **бактеріоз коренів. Пероноспорозом, альтернاریозом, фомозом** уражено до 3% рослин. Осередково на 3-5% рослин виявлено **циліндроспоріоз** (Одеська обл.).

У господарствах за перевищення шкідниками ЕПШ (ріпакового квіткоїда в період утворення бутонів – 1-2 жуки на рослину, в період збільшення бутонів – 2-3 жуки на рослину, на початку цвітіння 5-6 жуків на рослину; стеблового капустияного прихованохоботника – 2 жуки на 40 рослин або 20 жуків на жовту чашку за 3 дні) необхідно провести крайові або суцільні обприскування рекомендованими інсектицидами.

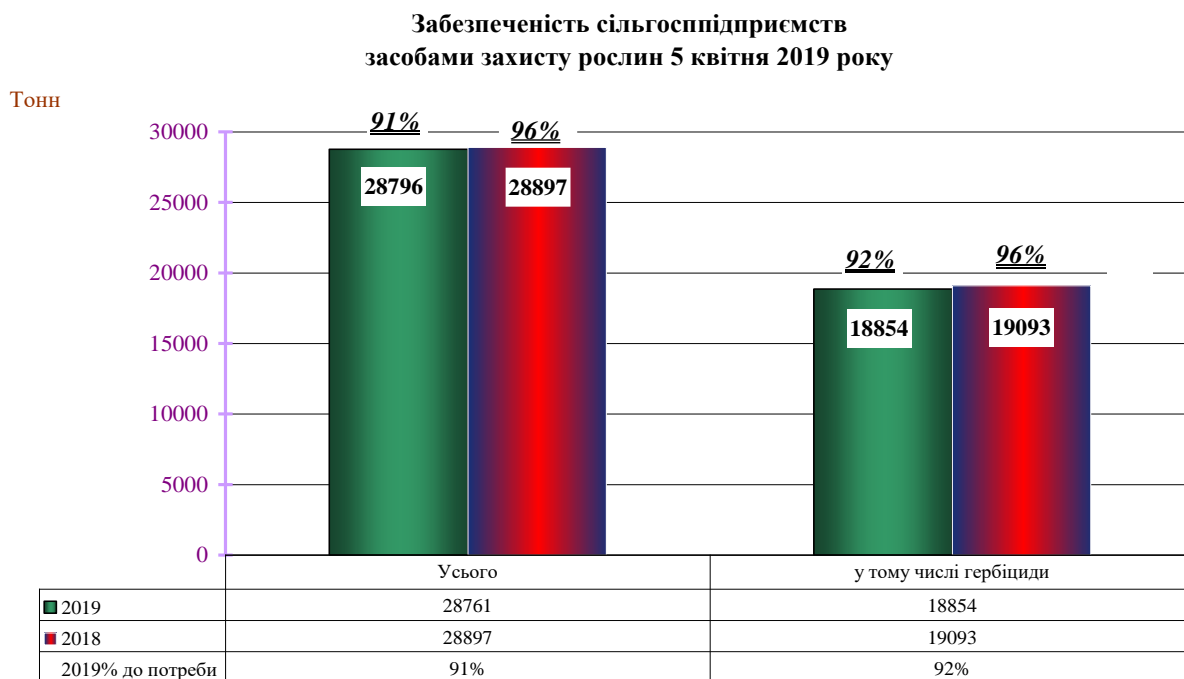
Стан посівів ріпаку покращують агротехнічними заходами (розпушування міжрядь, боронування, підживлення азотними добривами). За появи вищевказаних хвороб проводять оздоровлення дозволеними до використання фунгіцидами.

У *плодових* насадження відмічається заселення дерев **довгоносиками (сірий бруньковий, яблуневий квіткоїд)** та відродження **сисних (попелиці, кліщі, медяниці)** шкідників, які за стабільного потепління пошкоджуватимуть бруньки, захист яких доцільний під час розпускання. В південних областях відмічено літ **ріпакового та капустияного біланів**, вихід з місць зимівлі **оленки волохатої**.

У господарствах здійснюється постійний фітосанітарний нагляд за посівами.

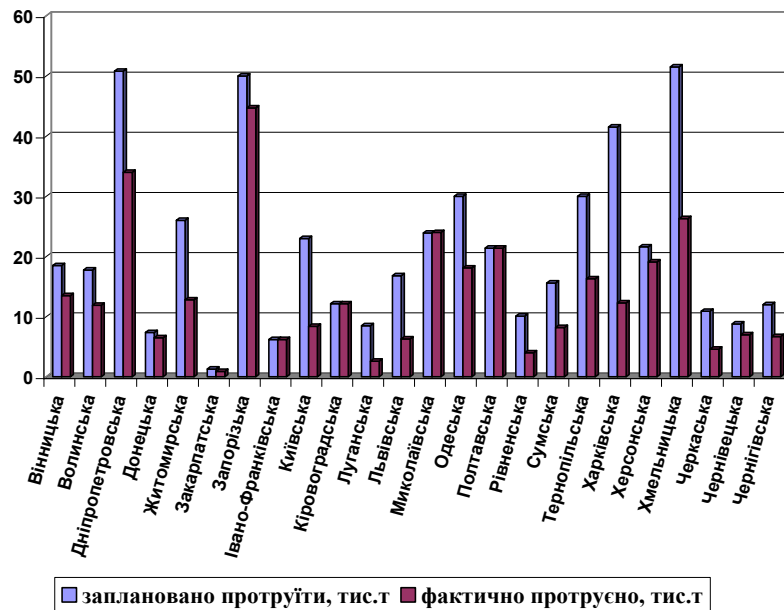
За оперативною інформацією про хід робіт із захисту рослин, наданою Головними управліннями Держпродспоживслужби в областях на **5 квітня 2019 року**, забезпеченість сільгосп підприємств засобами захисту рослин для проведення робіт із захисту посівів сільськогосподарських культур зросла до **28,8** тис. тонн препаратів, що становить **91%** до потреби в I півріччі 2019 року, в тому числі – **18,9** тис. тонн гербіцидів або **92%** до потреби в них, що дещо нижче аналогічних показників 2018 року.

На сьогодні сільгоспвиробники повністю забезпечені препаратами для передпосівної обробки насіння ярих культур урожаю поточного року (**626** тонн протруйників або **100%** до потреби в них).

В сільгосп підприємствах триває передпосівне протруювання насіння ранніх ярих культур для подальшої сівби. За даними територіальних органів всього в господарствах України фактично протруєно або **330** тис. тонн насіння або **65%** від запланованих обсягів. Завершено протруювання насіння в господарствах Івано-Франківської, Кіровоградської, Миколаївської та Полтавської областей. Найбільше протруєно насіння в Запорізькій області – 89%, Донецькій та Херсонській областях - 88%, Чернівецькій області – 80%.

Заплановані обсяги протруювання насіння ярих культур та хід протруювання в господарствах України станом на 05.04.2019, тис.тонн

Продовжується фітосанітарний моніторинг посівів озимих сільськогосподарських культур, багаторічних плодкових насаджень, виноградників щодо розвитку та розповсюдження шкідників і хвороб та, в разі необхідності, сільгосп підприємствами проводяться відповідні захисні заходи.

Захист садів, передусім в південних областях, проведений від шкідників на площі 16,5 тис. га, оздоровлено від хвороб – 28,1 тис. га. Насадження винограду захищено від шкідників на площі 7,4 тис. га, від хвороб – 2,4 тис. га.

Захисні обробки сільськогосподарських культур від шкідників, хвороб і бур'янів проведені на площі 840 тис. га, в тому числі від бур'янів оброблено 176 тис. га.